

BIULETYN Związku Polskie Mięso

20 kwietnia 2020 roku, numer 140

■ WYDARZENIA

- NIK: Dużo problemów w bezpieczeństwie żywności
- Będzie łatwiejszy proces inwestycyjny

■ KORONAWIRUS

- Nowe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ograniczeń
- Sztab Generalny odpowiedział na pismo prezesa Związku Polskie Mięso
- Wideokonferencja z udziałem ministra rolnictwa
- Zbiory wiedzy i porad

■ RYNKI EKSPORTOWE

- Handel zagraniczny – nowa zakładka na stronie internetowej MRiRW
- Eksport kurczaków do Chin
- Średnia cena w Chinach żywca, prosiąt i wieprzowiny

■ WYDARZENIA

NIK: Dużo problemów w bezpieczeństwie żywności

Działanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności wymaga usprawnienia w obszarze ochrony konsumenta przed spożyciem produktów o niedostatecznej jakości. Stwierdzono przypadki wprowadzenia do obrotu produktów, które mogą być zagrożeniem dla zdrowia. Główną przyczyną jest zbyt długi czas oczekiwania na wyniki badań laboratoryjnych, co sprawia, że utrudnione jest wycofanie z rynku produktów z krótką datą przydatności do spożycia. Problemem jest także brak mechanizmów ujawniania nielegalnej działalności podmiotów produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego.

W Polsce kompetencje w zakresie bezpieczeństwa żywności rozdzielone są między kilka instytucji, co zdaniem NIK nie sprzyja ich sprawnemu działaniu. Problemem są także braki kadrowe, spowodowane zbyt niskim płacami.

NIK kontrolą objęła Główny Inspektorat Sanitarny, Główny Inspektorat Weterynarii, Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, 4 Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, 4 Wojewódzkie Inspektoraty Weterynarii, 4 Wojewódzkie Inspektoraty Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, 4 Wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej. Okres objęty kontrolą to lata 2017-2018. W kontroli wykorzystano także dowody sporządzone przed lub po tym czasie.

Ograniczona skuteczność wycofania z rynku niebezpiecznych środków spożywczych szybko zbywalnych, szczególnie z krótką datą przydatności do spożycia

W przypadku potwierdzenia, że dany produkt spożywczy jest niebezpieczny, organy Inspekcji fizycznie nie wycofują go z rynku. Dysponują jednak narzędziami administracyjnymi - mogą stosować m.in. ograniczenie lub zakaz wprowadzania żywności

do obrotu czy nakazać przedsiębiorcy wycofanie żywności z obrotu. Tymczasem skuteczność tych narzędzi jest istotnie ograniczona w przypadku towarów z krótką datą przydatności do spożycia. Trafiają one do konsumentów i mogą zostać spożyte jeszcze przed zakończeniem działań odpowiednich służb. Kontrola NIK ustaliła np., że jeszcze przed zakończeniem analiz laboratoryjnych w dwóch przypadkach do konsumentów trafiła żywność z bakterią *Listeria monocytogenes*, pomimo pobrania próbek żywności już na etapie produkcji. Bakteria ta może okazać się bardzo groźna dla słabszych organizmów, a przede wszystkim dla dzieci i kobiet w ciąży.

Głównymi przyczynami wydłużenia czasu badań były duża liczba próbek, konieczność kumulacji próbek w serie, ograniczenia sprzętowe i awaryjność sprzętu oraz konieczność wielokrotnego powtarzania analiz. Gdyby nie te przeszkody czas trwania badań mógłby ulec znacznemu skróceniu. Np. czas badania poziomu dwutlenku siarki w morelach suszonych wynosił 16 dni, a kurkumy mielonej w kierunku aflatoksyn 36 dni, a mógłby wynosić dla obu przypadków tylko 5 dni.

W sześciu na 10 przypadków analizowanych przez NIK zgłoszeń realizowanych przez Inspekcję Sanitarną szczebla wojewódzkiego, cała zakwestionowana ilość żywności została sprzedana. Natomiast na 12 zgłoszeń w ramach działań Inspekcji Weterynaryjnej w czterech przypadkach wycofano całość zakwestionowanych produktów. W kolejnych czterech niemalże całość produkcji została sprzedana. Natomiast w pozostałych czterech przypadkach Inspekcja nie miała informacji o sprzedaży lub wycofaniu produktów.

Brak mechanizmów do ujawniania nielegalnej działalności podmiotów produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego

Instytucje nie wypracowały skutecznych rozwiązań zapobiegających prowadzeniu przez przedsiębiorców produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego nielegalnej działalności, bez nadzoru urzędowego lekarza weterynarii.

Wszystkie podmioty zajmujące się produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego mają obowiązek rejestracji we właściwym terytorialnie inspektoracie weterynarii. W okresie od grudnia 2016 r. do stycznia 2019 r. Inspekcja Weterynaryjna ujawniła 290 przypadków działalności nielegalnej. W związku z tym nałożono 178 kar pieniężnych na łączną kwotę 297.352 zł, a 66 spraw przekazano do organów ścigania. Przypadki te były identyfikowane głównie w wyniku informacji pozyskanych ze źródeł zewnętrznych, tj. od konsumentów lub innych uczestników obrotu gospodarczego.

Rozproszone kompetencje z zakresie bezpieczeństwa żywności

W Polsce kompetencje w zakresie bezpieczeństwa żywności rozdzielone zostały między kilka instytucji bez określenia instytucji wiodącej. Ponadto instytucje te podległe są trzem organom naczelnym. Tak ukształtowany model nadzoru nad bezpieczeństwem żywności wyróżnia się w skali europejskiej. Wśród krajów UE dominującym rozwiązaniem w zakresie bezpieczeństwa żywności jest powołanie na poziomie krajowym jednego organu właściwego ds. bezpieczeństwa żywności lub kilku instytucji, spośród których jedna ma pozycję dominującą. Tak zorganizowany system został wdrożony w 23 z 28 krajów członkowskich (82,1%). Takich zmian instytucjonalnych nie przeprowadzono natomiast w 5 krajach, w tym w Polsce.

Państwa członkowskie UE, zgodnie z prawem unijnym, zobowiązane zostały do wyznaczenia organów właściwych do urzędowych kontroli żywności na poziomie krajowym. Organami tymi w Polsce są cztery inspekcje objęte kontrolą (GIS, GIW, GIJHARS, IH) oraz organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Problemy kadrowe obniżają skuteczność działania Inspekcji

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wpływ na jakość wykonywanych zadań miał odnotowany w okresie kilku ostatnich lat we wszystkich Inspekcjach spadek zatrudnienia lub znaczna fluktuacja kadr. Także w laboratoriach badających próbki żywności występowały braki kadrowe i sprzętowe, co przekładało się na czas wykonywania badań laboratoryjnych próbek żywności.

Najbardziej dotkliwe skutki niedoborów kadrowych stwierdzono w Inspekcji Weterynaryjnej. Zmniejszenie zatrudnienia lekarzy o 6,5% miało negatywny wpływ na pracę ponad 60% powiatowych zespołów ds. bezpieczeństwa żywności, uniemożliwiając ich prawidłowe funkcjonowanie. Zdaniem NIK przyczyn takich sytuacji należy upatrywać w szczególności w niedostatecznym wynagradzaniu pracowników kontrolowanych Inspekcji. Dostrzegając podjęte już działania w kierunku zwiększania wynagrodzeń w strefie budżetowej, w ocenie NIK, mogą one być nadal niewystarczające, a w konsekwencji prawidłowa realizacja zadań przez organy urzędowej kontroli - zagrożona.

NIK po kontroli sformułowała wnioski pokontrolne do:

- Prezesa Rady Ministrów - o zwiększenie finansowania Inspekcji w celu poprawy sytuacji kadrowej oraz odpowiedniego wyposażenia organów urzędowej kontroli żywności i podniesienia skuteczności ich działania.
- Głównego Inspektora Sanitarnego - o zorganizowanie systemu kontroli i poboru próbek w sposób umożliwiający efektywne korzystanie przez uprawnione organy z narzędzi zapobiegających wprowadzeniu do obrotu żywności niebezpiecznej.
- Głównego Lekarza Weterynarii - o stworzenie rozwiązań mających na celu wykrywanie i zapobieganie przypadkom prowadzenia nielegalnej działalności w zakresie produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli realizacji powyższych wniosków systemowych sprzyjałoby powierzenie kompleksowego nadzoru nad żywnością jednolitej, wyspecjalizowanej służbie bezpieczeństwa żywności.

Więcej informacji:

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/bezpieczenstwo-zywnosci.html>

Będzie łatwiejszy proces inwestycyjny

Ułatwiony dostęp do danych planistycznych przy pomocy internetu, przyspieszenie procesu inwestycyjno-budowlanego, upowszechnienie zbiorów danych przestrzennych dotyczących dokumentów planistycznych, to efekty zmiany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Już wkrótce także przyspieszenie procesu inwestycyjnego i mniej biurokracji dla geodetów. Parlament zakończył prace nad nowelizacją Prawa geodezyjnego i kartograficznego oraz niektórych innych ustaw. Teraz trafi ona do podpisu Prezydenta.

- Zmianę zaprojektowaliśmy z myślą o przyspieszeniu procesu inwestycyjno-budowlanego. Stanie się to możliwe, dzięki wykorzystaniu współczesnych rozwiązań cyfrowych. Jak dotąd nie powstały cyfrowe bazy danych przestrzennych, które w sposób jednolity, precyzyjny i wiarygodny prezentowałyby informacje o ustaleniach planistycznych w skali kraju. Stan ten utrudniał dostęp do informacji o planowanym zagospodarowaniu przestrzennym, a w konsekwencji spowalniał tempo procesu inwestycyjnego. Dlatego wprowadzamy nowe rozwiązania, które pozwolą na powszechne udostępnianie dokumentów planistycznych poprzez techniki geoinformacyjne (GIS). W ten sposób stawiamy istotny krok w kierunku upowszechniania zbiorów danych

przestrzennych dotyczących aktów planowania przestrzennego – powiedziała minister rozwoju Jadwiga Emilewicz.

Minister Emilewicz wyjaśniła, że nowe przepisy w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pozwolą obywatelom i przedsiębiorcom na łatwiejszy dostęp do danych planistycznych za pośrednictwem internetu. Wprowadzą obowiązek tworzenia zbiorów danych przestrzennych dla wszystkich aktów planowania przestrzennego, wraz z określeniem ich minimalnego zakresu. Wymaganie to będzie dotyczyło również aktów już obowiązujących. Do realizacji tych zadań samorządy będą mogły wykorzystać nieodpłatnie i powszechnie dostępne oprogramowanie typu open source. W rezultacie mniej aktywne samorządy łatwiej włączą się w proces cyfryzacji planowania przestrzennego. Dzięki temu w skali kraju powstaną jednolite zbiory, które opisują zasięgi aktów planowania przestrzennego oraz powiązanych z nimi dokumentów.

- Stosowanie nowych regulacji umożliwi efektywne uzyskanie pełnej i jednolitej informacji o ustaleniach planistycznych w skali całego kraju. Z kolei zbiory danych przestrzennych z informacją o wiarygodnych i aktualnych granicach obowiązujących dokumentów, pozwolą inwestorom na sprawne określenie ścieżki procesu inwestycyjnego – w oparciu o obowiązujący plan miejscowy lub decyzję o warunkach zabudowy – zaznacza wiceminister rozwoju Robert Nowicki.

– Przygotowane przez nas regulacje wprowadzają podstawy prawne do wydania jednolitego w skali kraju standardu baz danych planistycznych. Oznacza to uporządkowanie procesu cyfryzacji dokumentów planistycznych – wskazuje.

Elektroniczne akty planistyczne

Przyjęte rozwiązania nakładają na organy wydające akty planowania przestrzennego (APP) obowiązek tworzenia dla nich cyfrowych danych przestrzennych. Oznacza to, że dokumenty takie jak plan zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, czy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będą mieć swoje elektroniczne wersje. Będą one zgromadzone w ogólnodostępnych zbiorach danych przestrzennych.

Ustawa wprowadza minimalny zakres obowiązku cyfryzacji. Obejmuje on utworzenie granicy APP w postaci wektorowej wraz z rysunkiem APP w postaci rastra z odniesieniem przestrzennym (georeferencją) oraz linkiem do treści dokumentu.

Dzięki temu możliwie stanie się uzyskanie pełnej i jednolitej informacji o ustaleniach planistycznych w skali całego kraju. Rozwiązanie to znacząco ułatwi dostęp do informacji o przeznaczeniu terenu, którym interesuje się inwestor. Dzięki zamieszczeniu rysunku dokumentu planistycznego, dostępna stanie się informacja o przeznaczeniu potencjalnego terenu inwestycyjnego oraz jego otoczenia, co ma wpływ na decyzję inwestora o wyborze lokalizacji inwestycji.

Efektom nowelizacji będzie również zmniejszenie procedur dla geodetów, co znacznie ułatwi im pracę. Bez względu na to, czy jest to budowa domu, drogi czy linii kolejowej, inwestycje będą szybsze dla wszystkich.

Projektowane przepisy zniosą też nadmierne ograniczenia, w tym biurokratyczne, które występują w procesie prowadzenia prac geodezyjnych i kartograficznych. Zostanie uproszczony sposób pobierania od geodetów opłat za dokumenty potrzebne im do pracy. Wprowadzona będzie również możliwość rozpoczęcia prac geodezyjnych w każdej chwili – trzeba będzie je zgłosić w ciągu 5 dni.

A mniej formalności na linii geodeta – starostwo powiatowe, pozwoli geodetom na szybsze uzyskanie potrzebnych dokumentów. W efekcie, czas potrzebny na załatwienie

formalności związanych z pracami geodezyjnymi skróci się o dwie trzecie – średnio z 60 do 18 dni. A to oznacza, że krótszy będzie czas potrzebny na realizację każdej inwestycji.

Skąd potrzeba zmiany?

Dotychczas w Polsce nie było standardu, który określa zasady tworzenia cyfrowych danych planistycznych. To skutkuje powstawaniem danych niejednorodnych, wykorzystujących różne, niekoniecznie spójne, nazewnictwo. W rezultacie, utrudnione, a niekiedy wręcz niemożliwe, jest łączenie danych z różnych źródeł i wykonywanie analiz przestrzennych.

Rozwiązanie usprawni i umożliwi także terminowe wykonywanie Dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2007/2/WE z dnia 14 marca 2007 r. Ustanawia ona infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

■ KORONAWIRUS

Nowe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ograniczeń

W niedzielę 19 kwietnia w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało nowe rozporządzenie w sprawie obostrzeń związanych z epidemią SARS-Cov-2.

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/D2020000069701.pdf>

Sztab Generalny odpowiedział na pismo prezesa Związku Polskie Mięso

Prawdopodobnie we wtorek 21 kwietnia dotrze do Związku Polskie Mięso odpowiedź na pismo, jakie do Mariusza Błaszczaka, Ministra Obrony Narodowej wysłał Witold Choiński, prezes zarządu Związku Polskie Mięso.

Przedmiotem pisma było przygotowanie do przekazania wojsku dwóch samochodów będących własnością firmy, która jest członkiem Związku Polskie Mięso.

Pismo zostało wysłane do ministra Błaszczaka, a następnie sprawa została przekazana do Sztabu Generalnego (SG). Pod koniec ubiegłego tygodnia do Związku została przekazana informacja, że jest już przygotowana odpowiedź, która będzie podpisana przez Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego do wiadomości Ministra Obrony Narodowej, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z treści pisma wynika, że obecnie nie ma żadnego planu, aby przedmiotowe auta były wykorzystane do działań związanych z walką z epidemią.

Co ważne oficer ze SG podkreślił, że powyższe dotyczy nie tylko tej firmy, ale również całej branży mięsnej. Innymi słowy nikt aut nie zajmie i nie trzeba oddawać. W tej konkretnej sprawie trwa postępowanie, które powinno zakończyć się pozytywnie dla tej firmy.

Oficer wyjaśnił również, że oddanie aut do dyspozycji wojska określa ustawa oraz rozporządzenia, gdzie dokładnie jest napisane jak to się odbywa i określone są kwestie kosztów dyspozycji aut, które pokrywa wojsko (m.in. w takiej sytuacji jest dokonywana wyceny auta np. za pomocą wyceny pojazdów używanych eurotax).

Sprawą zajęło się również Dowództwo Wojsk Obrony Terytorialnej.

Wideokonferencja z udziałem ministra rolnictwa

W czwartek 16 kwietnia odbyła się cotygodniowa wideokonferencja przedstawicieli branży rolnej i rolno-spożywczej z ministrem rolnictwa i rozwoju wsi Janem Krzysztofem Ardanowskim. Związek Polskie Mięso reprezentował prezes zarządu Witold Choiński. Obok ministra tym razem udział wzięli również Mirosław Welz, Zastępca Głównego Lekarza Weterynarii.

Link do wideokonferencji:

<https://www.youtube.com/watch?v=65yzdbaSZJs>

Zbiory wiedzy i porad

FAO o SARS-Cov-2

Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) opublikowała w formie pytań i odpowiedzi zagadnienia związane z wpływem pandemii koronawirusa na żywność i rolnictwo

<http://www.fao.org/2019-ncov/q-and-a/en/>

■ RYNKI EKSPORTOWE

Handel zagraniczny – nowa zakładka na stronie internetowej MRiRW

Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi utworzyło nową zakładkę (w wersji językowej angielskiej i polskiej) na swojej stronie, która ma ułatwić międzynarodowe kontakty biznesowe i wesprzeć polską branżę rolno-spożywczą w poszukiwaniu odbiorców polskiej żywności na rynkach zagranicznych.

Zaburzenia w funkcjonowaniu systemów produkcji i łańcuchów dostaw w następstwie pandemii koronawirusa dotknęły także sektora rolno-żywnościowego. Sygnały o zwiększonym zapotrzebowaniu na żywność ze strony podmiotów rynkowych i różnych państw z całego świata zbiegają się z doniesieniami od krajowych producentów o ograniczeniu zakupów przez ich dotychczasowych odbiorców.

Jak podkreśliło ministerstwo to narzędzie jest wyjściem naprzeciw zwiększonym potrzebom w zakresie poszukiwania partnerów handlowych - dostawców lub odbiorców produktów rolnych i żywnościowych.

Będzie ona przedstawiać listę organizacji branżowych skupiających producentów rolnych, firmy przetwórstwa i handlu. Z biurami tych organizacji mogliby się kontaktować potencjalni zagraniczni kontrahenci, zainteresowani importem żywności z Polski, a także Zagraniczne Biura Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu. Będą mogli w ten sposób uzyskać zarówno informację o możliwościach zakupu produktów rolno-żywnościowych w Polsce, jak również informacje z pierwszej ręki o polskich producentach, warunkach naturalnych, strukturalnych i prawnych produkcji, co ma coraz większe znaczenie na bardzo konkurencyjnym globalnym rynku.

Odnośniki do zakładki: Polska oferta eksportowa produktów rolno-spożywczych

- wersja polskojęzyczna:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/polska-oferta-eksportowa-produktow-rolno-spozywczych>

- wersja angielskojęzyczna:
<https://www.gov.pl/web/agriculture/polish-export-offer-in-agri-food-products>

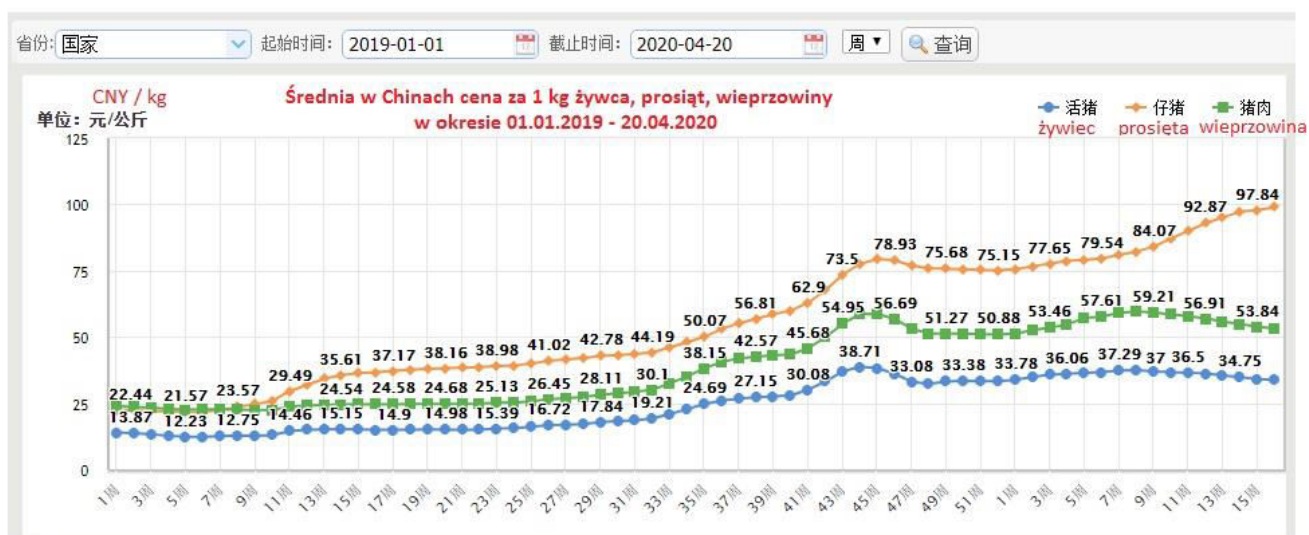
Jest to inicjatywa, która uzupełnia już istniejące działania promocyjne, prowadzone przez krajowe instytucje, wspierane przez przedstawicieli Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, funkcjonujących w wybranych polskich placówkach dyplomatycznych.

Zgłoszenia organizacji branżowych, które zainteresowane są zamieszczeniem kontaktu do ich biur celem udzielania informacji o możliwościach eksportowych zrzeszonych w nich podmiotów rolnych, przetwórstwa lub handlu prosimy o przesyłanie na adres: ofertaeksportowa@minrol.gov.pl.

Zgłoszenie powinno zawierać informacje w języku polskim i angielskim:

- nazwę organizacji, adres, kontakt telefoniczny, fax, e-mail;
- adres strony internetowej organizacji;
- zakres produktowy oferty (treść maks. 200 znaków).

Średnia cena w Chinach żywca, prosiąt i wieprzowiny

Źródło: xmy.agri.cn

Eksport kurczaków do Chin

Eksport z Polski do Chin produktów kurczaków w okresie 01.01-17.04.2020

Rodzaj produktu	Massa netto	Wartość PLN
kurczaki	156 ton 530 kg	477 679

Źródło: GUS.

Redakcja Biuletynu
Związek Polskie Mięso

Ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa

Tel: +48 22 830 26 56
Fax: +48 22 830 16 48

info@polskie-mieso.pl
www.polskie-mieso.pl

Biuletyn przygotował Jacek Strzelecki
jacek@polskie-mieso.pl